

Соляно-глинисті брекчії приурочені до верхніх частин розрізів відкладів стебницької світи. В покрівлі і підшві соляних відкладів, які не зазнали брекчіювання верстуватих порід спостерігаються лінзовидні проверстки та лінзи білих і рожевих гіпсів.

Мінеральний та уламковий склад бурдигал-лангійських відкладів, їх співвідношення та характер розподілу підтверджує існування протилежних областей живлення зі сторони краківського ригля на півночі та з боку Східноєвропейської платформи. Доказом цього слугує присутність у важких фракціях мінералу з сильним алмазним блиском, схожого на хроміт Поділля.

Юрій ЧЕРЕМИСЬКИЙ

ТЕКТОНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В МЕЖАХ ПЕРЕДКАРПАТСЬКОГО ПРОГИНУТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗПОДІЛ ПОКЛАДІВ ВУГЛЕВОДНІВ

Інститут геології та геохімії горючих копалин НАН України, м. Львів
e-mail: cheremissky@gmail.com

Складні умови розвитку Карпат в умовах субдукції контролювались системою субпаралельних глибинних розломів, котрі, ще від початкових стадій свого розвитку визначали напрямки перманентного переміщення басейну седиментації на північ з стадійною його перебудовою і зануренням фундаменту з нагромадженою на нього товщею алохтону. Крім того, в складних співвідношеннях системи асиметричних тектонічних структур прослідковується чітко виражена вергентність на північний схід.

В такій складній тектонічній ситуації особливе місце займає дослідження диз'юнктивних порушень різного масштабу, розташованих на межі контакту Передкарпатського прогину з Скибовою зоною, де були зосереджені головні поклади нафти.

В останні роки зріс інтерес геологів-нафтовиків до вивчення тріщинуватості порід, що визначається встановленням прямого зв'язку між нафтоносністю і тріщинуватістю порід в багатьох нафтоносних провінціях світу. На підставі перегляду фактичного матеріалу стосовно геології нафтогазоносних провінцій, встановлено значення тріщинуватості в процесі формування нафтових покладів.

Характер поведінки нафти на поверхні природних і спровокованих виходів залежить від її фізичних параметрів, які визначають еміграційно-міграційні властивості вуглеводневої речовини. В структурному співвідношенні інтерес для досліджень представляють поверхневі нафтопрояви в басейні р. Рибниця, де по лінії насуву на глинисті відклади бистрицької світи південного крила антикліналі Карматура насунуті крейдові відклади стрийської світи складки Брусного, які північніше змінюються ямненськими пісковиками. По р. Рибниці крейдові відклади брекчіювані з безсистемними прожилками кальциту і дзеркалами ковзання, виповненими нафтою. У сусідньому потоці Річка, на контакт з еоценовими глинами бистрицької світи, нафта проникає по закритих тектонічних тріщинах, а не в простір відкритих тріщин.

У Внутрішній зоні прогину, як і в Складчастих Карпатах, розвинені лінійна складчастість і крупні насуви з переважаючою тенденцією залягання порід з субкарпатським простяганням в нормальному, перекиненому і вертикальному стані. В поверхневому плані спостерігаються ознаки мозаїчної будови, котра пов'язується із складними деформаційними перетвореннями неоднорідних літологічних середовищ формації. Структура контролюється значною кількістю поперечних розломів і другорядних площин насувів, що обтяжує кореляцію стратиграфічних розрізів і встановлення закономірностей розвитку тріщин.

**Стелла ШЕХУНОВА, Світлана СТАДНІЧЕНКО, Наталія СЮМАР,
Марина АЛЕКСЄЄНKOVA**

ОСОБЛИВОСТІ ІЗОТОПНОГО СКЛАДУ СІРКИ ПОРІД НИЖНЬОПЕРМСЬКОЇ СОЛЕНОСНОЇ ФОРМАЦІЇ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ

Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ,
e-mail: shekhun@gmail.com

Нижньопермська соленосна формація, що поширена на більшості території Дніпровсько-Донецької западини (ДДЗ), поділяється на дві субформації: соленосну (микитівська і слов'янська світи) і калій-магнієсну (краматорська світа). З відкладами формації генетично та парагенетично пов'язані родовища кам'яної солі та бішофіту, розсолів, нафти і газу, тому її дослідження має, зокрема, практичне значення. Нижньопермську соленосну формацію ДДЗ охарактеризовано за результатами досліджень ізотопного складу сірки з сульфатів нерозчинного залишку кам'яної солі з проверстками карналіт-кізеритовими, кам'яної солі з включеннями полігаліту та карналіту, чистої кам'яної солі різного ступеня перекристалізації, ангідритових порід микитівської, слов'янської (асельський ярус) та краматорської (сакмарський ярус) світу у межах Кобзівської, Чутівської, Натальїнської, Мар'янівської, Ланівської та Новоподільської структур. Результати вивчення ізотопного складу сірки сульфатів (ангідриту, кізериту) та піриту представлено у таблиці.

Для $\delta^{34}\text{S}$ ангідриту з потужних проверстків у кам'яній солі на різних етапах накопичення формації встановлено такі значення: микитівська світа $-9,2-16,9$ ‰, слов'янська $-7,4-13,2$ ‰, краматорська $-7,1$ ‰. Угору за розрізом простежується поступове полегшення ізотопного складу сірки сульфатів. Як видно з наведених даних, $\delta^{34}\text{S}$ ангідриту з нерозчинного залишку кам'яної солі від микитівської до краматорської світи також має тенденцію до поступового полегшення: микитівська світа $\delta^{34}\text{S} - 9,2-11,3$ ‰; слов'янська $\delta^{34}\text{S} - 8,4-11,6$ ‰; краматорська $\delta^{34}\text{S} - 7,1-9,2$ ‰; значення $\delta^{34}\text{S}$ кізериту з нерозчинного залишку карналіт-кізеритової породи, що містить бішофіт (краматорська світа), становлять $8,4-8,9$ ‰ і також потрапляють у цей інтервал. Це свідчить про близькість джерела сірки при утворенні як сульфатів кальцію на ранніх етапах осолонення басейну, так і сульфатів